

UNIVERZITA KARLOVA
Přírodovědecká fakulta

Produkce vybrané zemědělské komodity ve světě

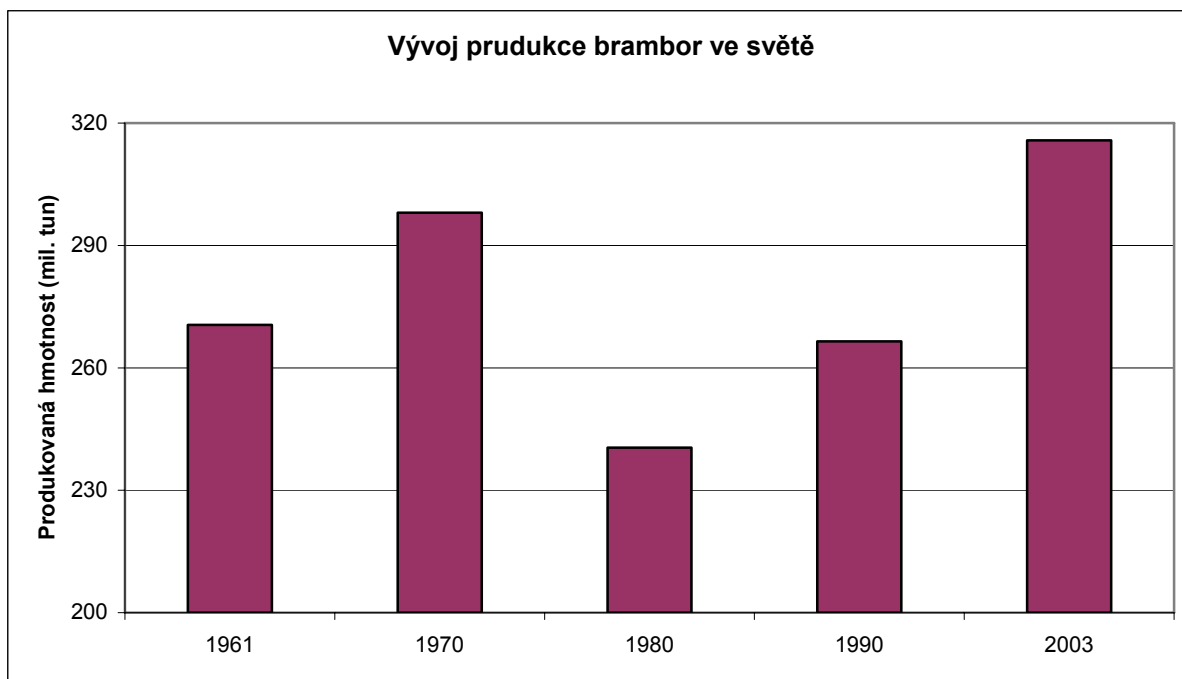
(cvičení z ekonomické geografie)

Zadání:

Zhodnoťte vývoj a regionální rozdíly v produkci vybrané komodity rostlinné výroby ve světě

Produkce brambor	Rok				
	1961	1970	1980	1990	2003
Svět	270,55	298,05	240,46	266,50	315,75

Tab 1: Vývoj produkce brambor ve světě (uvedeno v milionech tun)



Graf 1: Vývoj produkce brambor ve světě (uvedeno v milionech tun)

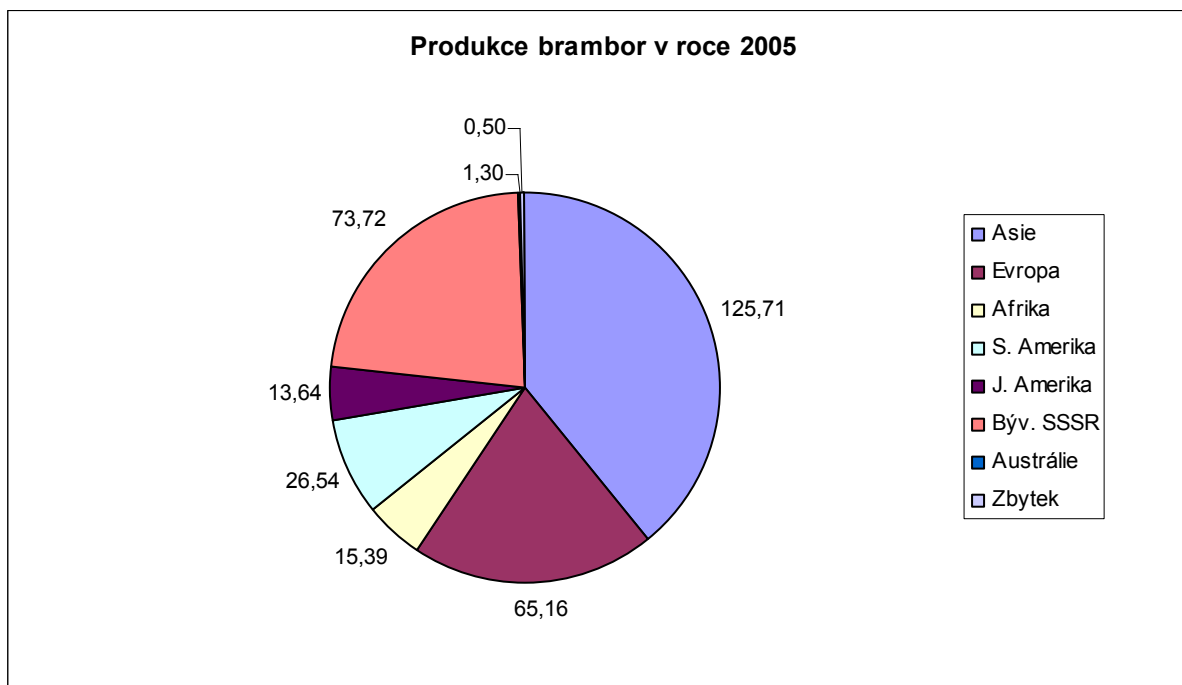
Na grafu 1 je vidět, že světová produkce brambor v uplynulých čtyřech dekadách nejprve rostla, v roce 1980 klesla a až do současnosti opět rostla. Pokles způsobily především Polsko a Rusko. Oproti roku 1979 jejich produkce poklesla o 45 mil t. Příčinu poklesu se mi nepodařilo vypátrat a tak jen mohu vyslovit hypotézu, že neúroda brambor byla způsobena nezvykle teplým létem roku 1980. V Sovětském svazu navíc v létě probíhaly olympijské hry a domnívám se, že tehdejší komunističtí bossové nezvládli koordinovat traktoristy na polích a zahraniční sportovní delegace...

S růstem populace se pochopitelně postupně zvyšovala i produkce brambor. V roce 2003 dosáhla světová produkce 315,75 mil. t.

Produkce brambor (mil. tun)	Produkce	Podíl na produkci [%]
Asie	125,71	39,0
Býv. SSSR	73,72	22,9
Evropa	65,16	20,2
S. Amerika	26,54	8,2
Afrika	15,39	4,8
J. Amerika	13,64	4,2
Austrálie	1,30	0,4
Zbytek	0,50	0,0

Tab 2: Světová produkce a podíl na produkci brambor v roce 2005

Mezi jednotlivými makroregiony v produkci brambor zcela zřejmě dominuje Asie (tab 2 a graf 2). Státy bývalého Sovětského svazu tvoří téměř čtvrtinu celosvětové produkce. Obě Ameriky a Afrika dohromady tvoří 17 % produkce.



Graf 2: Zastoupení produkce brambor v roce 2005. Označení „Zbytek“ zahrnuje oblasti světa, které nejsou zahrnuty (např. Oceánie). Produkce je uvedena v mil. tun.

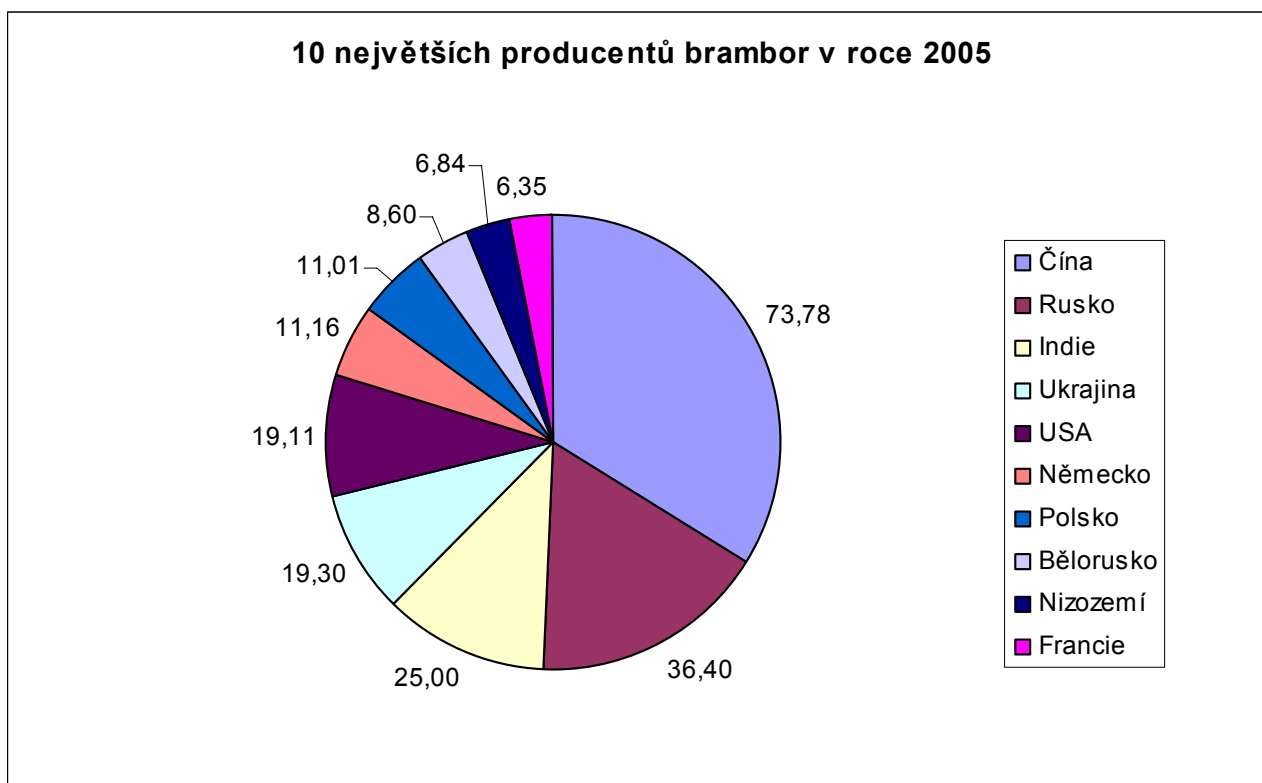
Produkce brambor v roce 2005 (mil. tun)	Pořadí	Podíl [%]	Produkce
Čína	1	22,9	73,78
Rusko	2	11,3	36,40
Indie	3	7,8	25,00
Ukrajina	4	6,0	19,30
USA	5	5,9	19,11
Německo	6	3,5	11,16
Polsko	7	3,4	11,01
Bělorusko	8	2,7	8,60
Nizozemí	9	2,1	6,84
Francie	10	2,0	6,35

Tab 3: 10 největších světových producentů brambor v roce 2005.

Tabulka 3 ukazuje největší světové producenty brambor. Celkem logicky je na prvním místě Čína. Velké území předurčuje k pěstování a velký počet obyvatel v Číně dokládá nutnost obyvatelstvo uživit. V první desítce se objevují státy s velkým počtem obyvatel, dále státy s rozsáhlým územím a dále státy s vysokým hektarovým výnosem. To dokládá tabulka 4. Státy objevující se v tabulce 3 a zároveň v tabulce 4 jsou jen evropské státy, které produkované množství dokáží vypěstovat na daleko menší ploše díky příhodným geografickým podmínkám a pokročilým technologiím používaným v zemědělství. Jistě by bylo objektivnější posuzovat klouzavé průměry, které by do jisté míry eliminovaly možné výkyvy v produkci v zemědělsky neúrodných letech, ale to je již nad rámec této práce a vyžadovalo by to hlubší analýzu dat.

Výnos brambor v roce 2005 (tuna/ha)	Pořadí	Výnos
Velká Británie	1	45,00
Nový Zéland	2	44,25
Francie	3	43,18
Nizozemí	4	42,46
Irsko	5	41,67
Belgie	6	41,26
Švýcarsko	7	40,74
Německo	8	40,38
Rakousko	9	36,11
Jordánsko	10	33,25

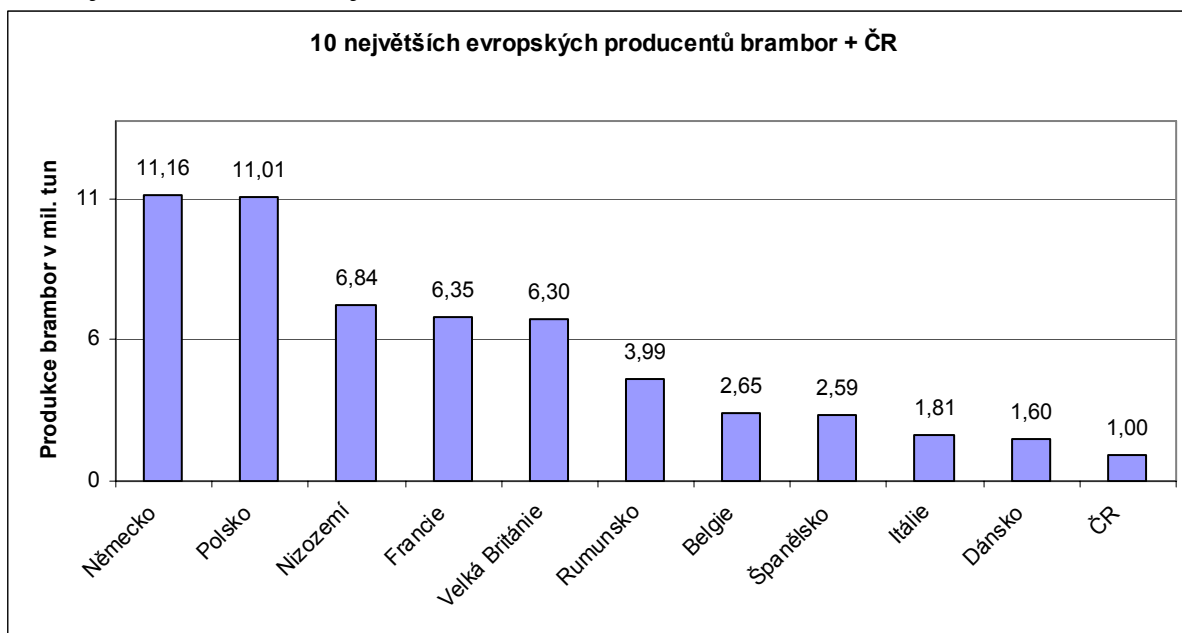
Tab 4: Hektarové výnosy brambor deseti světově – nejefektivnějších producentů v roce 2005



Graf 3: 10 největších světových producentů brambor v roce 2005 (uvedeno v mil. tun)

Na grafu 4 je srovnání 10 největších producentů brambor v roce 2005 v porovnání s produkcí této komodity v ČR. Je patrné, že Německo a Polsko vysoce převyšují ostatní evropské státy. Ale Německo se narozdíl od Polska objevuje na 7. místě na světě v hektarových výnosech, což svědčí o tom, že v Polsku se stejná produkce dosahuje osázením větší plochy. Zajímavé

informace jsou vidět v tabulce 5, kde např. Rumunsko produkuje 4× více brambor než ČR, ale potřebuje k tomu osázet 8× větší plochu. Dalšími zeměmi, které jsou ve výnosech z hektaru za ČR, jsou Itálie, Polsko a již zmíněné Rumunsko.



Graf 4: 10 největších evropských producentů brambor + ČR v roce 2005. Hodnoty v mil. tun.

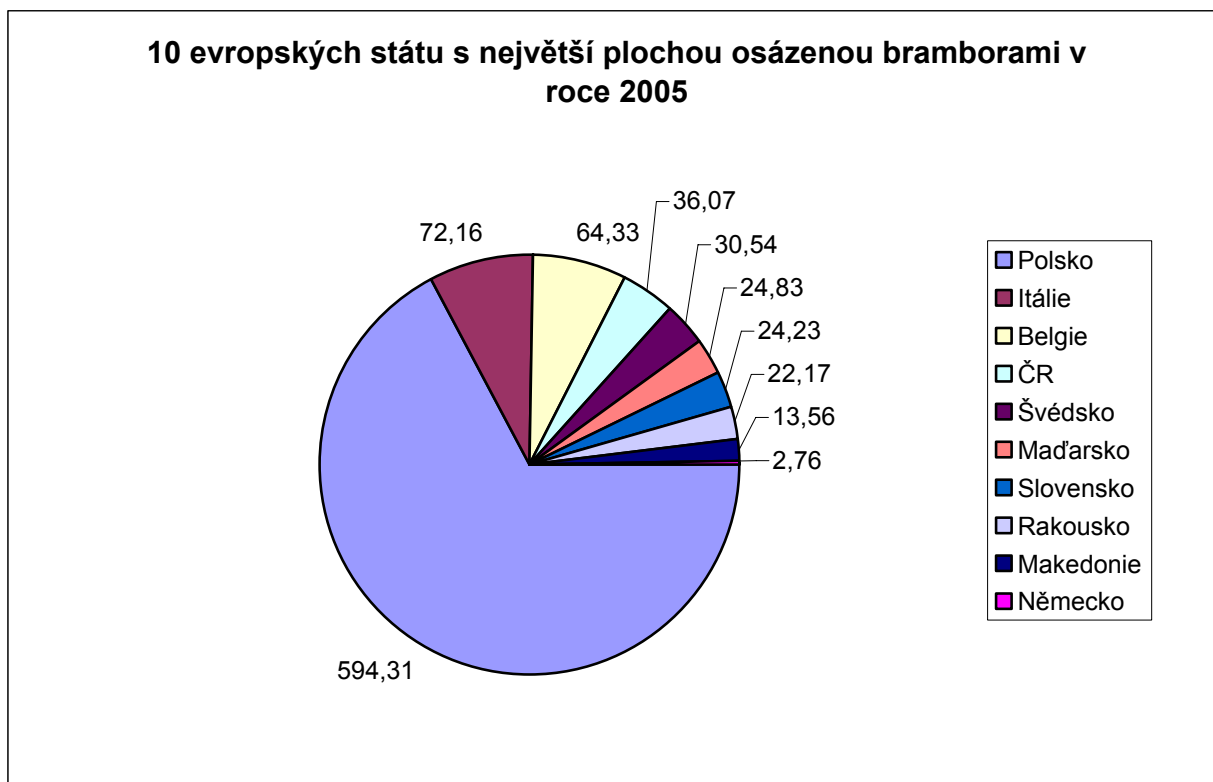
Výnos brambor v roce 2005 (t/ha)	Výnos
Velká Británie	45,0
Francie	43,2
Nizozemí	42,5
Belgie	41,3
Německo	40,4
Dánsko	40,0
Španělsko	27,8
ČR	27,7
Itálie	25,1
Polsko	18,5
Rumunsko	14,0

Tab 5: Výnosy 10 největších evropských producentů brambor (t/ha)

Míra koncentrace brambor (10 ³ ha)	2005	Míra koncentrace brambor (10 ³ ha)	2005
Polsko	594,30	Maďarsko	24,83
Itálie	72,16	Slovensko	24,23
Belgie	64,33	Rakousko	22,17
ČR	36,07	Makedonie	13,56
Švédsko	30,54	Německo	2,76

Tab 6: 10 evropských států s největší plochou osázenou bramborami v roce 2005

V tabulce 6 jsou přehledně uspořádány evropské státy, které mají bramborami osázenou největší plochu. Suverénně se v čele drží Polsko, které plochou více než 8× překonává druhou Itálii. ČR se v této statistice drží na 4. místě za Belgií.



Graf 5: 10 evropských států s největší plochou osázenou bramborami v roce 2005.

Použité zdroje:

1. BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla*. Verze 3.3. © 1999–2004, poslední aktualizace 11.11. 2004. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.ps>>. <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.pdf>>.
2. BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typu dokumentů*. Verze 3.0 (2004). © 1999–2004, poslední aktualizace 11. 11. 2004. URL: <http://www.boldis.cz/citace/citace2.ps> <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.
3. *Food and Agriculture organization of The United Nations, (FAOSTAT)* [databáze online]. Viale delle Terme di Caracalla: FAO, 2006 [citováno 2006-03-11]. Dostupné z URL <<http://faostat.fao.org/>>. Databáze obsahující 3 miliony záznamů a časových řad, počínaje rokem 1961.